

Spölur ehf

Ársreikningur 2015

Efnisyfirlit

Bls.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra	2 - 3
Áritun óháðs endurskoðanda	4
Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu	5
Efnahagsreikningur	6
Eiginfjáryfirlit	7
Sjóðstreymisyfirlit	8
Skýringar	9 - 22
Ársfjórðungsyfirlit - óendurskoðað	23

Spölur ehf.
Kennitala 511295-2119
Kirkjubraut 28, Akranes

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra

Spölur ehf. sá um undirbúning, fjármögnun og framkvæmdir við veltengingu um utanverðan Hvalfjörð og sér um rekstur hennar uns allar skuldir félagsins hafa verið greiddar, samkvæmt lögum nr. 45 frá 1990 um veltengingu við utanverðan Hvalfjörð og samkvæmt samningi við samgöngumálaráðuneytið f.h. ríkissjóðs.

Starfsemin á árinu

Spölur ehf. hefur rekið Hvalfjarðargöng síðan 1998.

Alls fóru 2.047.899 ökutæki um göngin á tímabilinu sem greiddu veggjald. Þessi fjöldi samsvarar því að 5.612 ökutæki hafa farið um göngin að meðaltali, dag hvern á þessu tímabili. Aukning í umferð milli áranna 2014 og 2015 var 5,65%. Meðaltekjur fyrir hverja ferð um göngin á tímabilinu var um 579 kr.

Starfsmenn voru alls 17 á árinu sem samsvarar 15 stöðugildum.

Tekjur félagsins á tímabilinu námu 1.197 mkr. Hagnaður nam 461 mkr. Rekstrarkostnaður var 387 mkr.

Ráðstöfun hagnaðar

Stjórnin leggur til að greiddur verði arður að fjárhæð 115 mkr. eða 1,34 á hlut en vísar að öðru leyti til ársreikningsins varðandi ráðstöfun hagnaðar.

Endurbætur

Malbik á akreinum ganganna var endurnýjað að langmestu leyti haustið 2014 og vorið 2015 í fyrsta skipti frá því göngin voru tekin í notkun.

Eignaraðild

Hlutfé félagsins kr. 86 mkr er allt í eigu Eignarhaldsfélagsins Spalar hf.

Fjárhagsleg áhættustjórnun

Félagið hefur sett sér markmið og stefnu gagnvart áhættustýringu. Nánar er vísað til skýringar nr. 3.

Stjórnunarhættir

Stjórn Spalar ehf. leitast við að viðhalda góðum stjórnunarháttum og að fylgja „Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja“ sem Viðskiptaráð Íslands, NASDAQ OMX Iceland og Samtök atvinnulífsins gáfu út í maí 2015. Stjórnin hefur sett sér ítarlegar starfsreglur þar sem valdsvið hennar er skilgreint og verksvið gagnvart framkvæmdastjóra. Í þessum reglum er meðal annars að finna reglur um fundarsköp, ítarlegar reglur um hæfi stjórnarmanna til þátttöku í afgreiðslu mála, reglur um þagnarskyldu, upplýsingagjöf framkvæmdastjóra gagnvart stjórn og fleira. Stjórn félagsins ákveður starfskjör framkvæmdastjóra og hittir endurskoðendur reglulega. Stjórn hefur skipað endurskoðunarnefnd. Allir fimm stjórnarmenn félagsins eru óháðir félaginu.

Á árinu voru haldnir 5 stjórnarfundir. Meirihluti stjórnar mætti á alla fundi.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra

Yfirlýsing stjórnar og framkvæmdastjóra

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar er ársreikningur félagsins saminn í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og gefa þeir að mati stjórnar glögga mynd af eignum og skuldum, fjárhagsstöðu og rekstrarafkomu félagsins vegna ársins 2015.

Samkvæmt mati stjórnar felst í ársreikningi og skýrslu stjórnar glögg yfirlit yfir þróun og árangur í rekstri félagsins, stöðu þess á árinu 2015 ásamt því að gerð er grein fyrir helstu áhættu- og óvissuþáttum sem félagið stendur frammi fyrir.

Stjórn og framkvæmdastjóri Spalar ehf. staðfesta hér með ársreikning félagsins fyrir árið 2015 með áritun sinni.

Akranesi, 25. febrúar 2016

Stjórn Spalar ehf.

Gísli Gíslason, formaður

Gestur Pétursson

Gunnar Gunnarsson

Hafsteinn S. Hafsteinsson

Stefán Gunnar Ármannsson

Framkvæmdastjóri Spalar ehf.

Gylfi Þórðarson

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Spalar ehf

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Spalar ehf. fyrir árið 2015. Ársreikningurinn hefur að geyma yfirlit yfir heildarafkomu, efnahagsreikning, yfirlit um breytingar á eigin fé, sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnenda á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og fyrir því að innleiða innra eftirlit að því marki sem þeir telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að gera ársreikning, sem er í meginatriðum án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðanda

Ábyrgð okkar felst í því álit sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fái um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits félagsins sem varðar gerð og framsetningu ársreikningsins, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits fyrirtækisins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á þeim reikningsskilaaðferðum og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu félagsins á árinu 2015, efnahag þess 31. desember 2015 og breytingu á handbæru fé á árinu 2015, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og að skýrsla stjórnar hafi að geyma þær upplýsingar, komi þær ekki fram annars staðar í ársreikningnum, sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga.

Akranesi, 25. febrúar 2016

PricewaterhouseCoopers ehf.

Arna G. Tryggvadóttir
löggiltur endurskoðandi

Rekstrarreikningur og yfirlit um heildarafkomu ársins 2015

	Skýr.	1/1 15 - 31/12 15	1/1 14 - 31/12 14
Veggjald		1.196.594	1.136.465
Viðhald og rekstur ganga		(233.583)	(187.334)
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		(150.426)	(142.265)
Tapaðar kröfur	9	(2.498)	(5.210)
Afskriftir	8	<u>(123.785)</u>	<u>(120.926)</u>
Rekstrarhagnaður		686.301	680.730
Vaxtatekjur	6	19.182	19.688
Vaxtagjöld og verðbætur	6	<u>(129.192)</u>	<u>(144.410)</u>
		(110.010)	(124.723)
Hagnaður fyrir skatta		576.292	556.007
Tekjuskattur	7	(115.258)	(111.201)
Hagnaður ársins		<u>461.033</u>	<u>444.806</u>
Skipting hagnaðar:			
Hluthafar		461.033	444.806
Hagnaður á hlut:			
Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut	15	5,36	5,17
Heildarhagnaður ársins		<u>461.033</u>	<u>444.806</u>
Skipting heildarhagnaðar:			
Hluthafar		461.033	444.806

Skýringar á blaðsíðum 9 - 22 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Efnahagsreikningur 31. desember 2015

	Skýr.	31/12 2015	31/12 2014
Fastafjármunir	8		
Stofnkostnaður vegganga		4.093.031	4.103.276
Bifreiðar, veglyklar, áhöld og tæki		132.630	158.575
		<u>4.225.661</u>	<u>4.261.850</u>
Veltufjármunir			
Viðskiptakröfur og fyrirframgreiddur kostnaður	9	170.797	185.218
Handbært fé		280.198	268.352
		<u>450.994</u>	<u>453.569</u>
Eignir samtals		<u>4.676.655</u>	<u>4.715.420</u>
Eigið fé			
Hlutfé	10	86.000	86.000
Lögbundinn varasjóður	10	21.500	21.500
Óráðstafað eigið fé		1.922.928	1.506.895
Eigið fé samtals		<u>2.030.428</u>	<u>1.614.395</u>
Skuldir			
Langtímaskuldir			
Skuldabréfalán	12	995.385	1.542.569
Tekjuskattsskuldbinding	13	607.156	544.613
Skuldbinding vegna veglykla	14	108.417	105.554
		<u>1.710.958</u>	<u>2.192.736</u>
Skammtímaskuldir			
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	11	58.858	62.634
Tekjuskattur vegna 2015 til greiðslu 2016	13	52.715	0
Næsta árs afborganir af langtímaskuldum	12	500.628	517.438
Fyrirframinnheimtar tekjur		323.068	328.217
		<u>935.269</u>	<u>908.289</u>
Skuldir samtals		2.646.227	3.101.025
Eigið fé og skuldir samtals		<u>4.676.655</u>	<u>4.715.420</u>

Skýringar á blaðsíðum 9 - 22 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Eiginfjáryfirlit 31. desember 2015

	Skýr.	Hlutafé	Lögbundinn varasjóður	Óráðstafað eigið fé	Samtals
Staða 1. janúar 2014		86.000	21.500	1.107.089	1.214.589
Heildarhagnaður ársins				444.806	444.806
Arður til hluthafa				(45.000)	(45.000)
		<u>0</u>	<u>0</u>	<u>399.806</u>	<u>399.806</u>
Staða 31. desember 2014/ Staða 1. janúar 2015		86.000	21.500	1.506.895	1.614.395
Heildarhagnaður ársins				461.033	461.033
Arður til hluthafa	17			(45.000)	(45.000)
		<u>0</u>	<u>0</u>	<u>416.033</u>	<u>416.033</u>
Staða 31. desember 2015		<u><u>86.000</u></u>	<u><u>21.500</u></u>	<u><u>1.922.928</u></u>	<u><u>2.030.428</u></u>

Skýringar á blaðsíðum 9 - 22 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Sjóðstreymisyfirlit ársins 2015

	Skýr.	1/1 15 - 31/12 15	1/1 14 - 31/12 14
Rekstrarhreyfingar			
Handbært fé frá rekstri	18	854.925	861.746
Útborgaðir vextir		(99.569)	(125.538)
Innborgaðir vextir		19.182	19.688
Handbært fé frá rekstri með vöxtum		<u>774.539</u>	<u>755.896</u>
Fjárfestingahreyfingar			
Kaup varanlegra rekstrarfjármuna	8	(87.596)	(124.097)
Lán til móðurfélags	19	(29.614)	(29.064)
		<u>(117.209)</u>	<u>(153.161)</u>
Fjármögnunarhreyfingar			
Afborganir langtímalána		(600.484)	(518.421)
Greiddur arður til hluthafa		(45.000)	(45.000)
		<u>(645.484)</u>	<u>(563.421)</u>
Hækkun á handbæru fé			
		11.846	39.313
Handbært fé í byrjun árs		268.352	229.039
Handbært fé	18	<u>280.198</u>	<u>268.352</u>
Handbært fé frá rekstri			
	18		
Hagnaður ársins		461.033	444.806
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi		349.053	356.850
Breyting rekstartengdra eigna og skulda		44.838	60.090
		<u>854.925</u>	<u>861.746</u>

Skýringar á blaðsíðum 9 - 22 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningnum.

Skýringar

1. Almennar upplýsingar

Spölur ehf. sá um undirbúning, fjármögnun og framkvæmdir við veltengingu um utanverðan Hvalfjörð og sér um rekstur hennar uns allar skuldir félagsins hafa verið greiddar, samkvæmt lögum nr. 45 frá 1990 um veltengingu við utanverðan Hvalfjörð og samkvæmt samningi við samgöngumálaráðuneytið f.h. ríkissjóðs.

Félagið er með skráð skuldabréf á Nasdaq Omx (Kauphöll Íslands). Höfuðstöðvar félagsins eru á Kirkjubraut 28, Akranesi.

Ársreikningurinn er birtur í íslenskum krónum sem er starfrækslugjaldmiðill félagsins. Allar fjárhæðir eru birtar í þúsundum króna.

Stjórn félagsins staðfesti þennan ársreikning 25. febrúar 2016.

2. Reikningsskilaaðferðir

2.1 Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningur Spalar ehf er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Ársreikningurinn er gerður á grundvelli kostnaðarverðs.

Félagið hefur tekið upp alla alþjóðlega reikningsskilastaðla, breytingar á þeim og túlkanir sem eru í gildi í árslok 2015, sem Evrópusambandið hefur staðfest og eiga við um starfsemi þess. Félagið hefur ekki tekið upp staðla, breytingar á stöðlum eða túlkanir sem taka gildi eftir árslok 2015, en heimilt er að taka upp fyrr. Áhrif þess á reikningsskil félagsins hafa ekki verið metin.

Við gerð reikningsskilanna í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Þó svo mót þessi séu samkvæmt bestu vitund stjórnenda geta raunveruleg verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir reynt önnur en niðurstaða samkvæmt matinu. Sjá skýringu nr. 4.

2.2 Upplýsingar um starfsþætti

Rekstrarstarfsþáttur er aðgreinanlegur hluti félagsins sem fæst við að útvega tiltekna vöru eða þjónustu sem er háð ólíkum þáttum varðandi áhættu og afkomu en þá sem tengjast öðrum rekstrarstarfsþáttum félagsins. Landfræðilegur starfsþáttur er háður því að útvega vörur eða þjónustu innan ákveðins efnahagslegs umhverfis sem er háð ólíkum þáttum varðandi áhættu og afkomu en þá sem tilheyra öðru efnahagslegu umhverfi. Þann 31. desember 2015 er félagið skilgreint með einn rekstrarstarfsþátt á Íslandi: (1) veggjald. Það er því ekki þörf á að birta starfsþáttayfirlit.

Skýringar

2.3 Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Allur kostnaður við undirbúningsframkvæmdir, fjármögnun, byggingu vegganga undir Hvalfjörð og greiðsla til Vegagerðar samkvæmt samningi er eignfærður sem stofnkostnaður meðal varanlegra rekstrarfjármuna í efnahagsreikningi.

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta rekstrarfjármuna er eignfærður þegar líklegt er talið að ávinningur sem felst í eigninni muni renna til félagsins og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Afskriftir eru reiknaðar samkvæmt beinlínuaðferð til þess að gjaldfæra mismun á kostnaðarverði og hrakvirði á áætluðum endingartíma eignanna sem hér segir:

Stofnkostnaður vegganga	65 ár
Bifreiðar, veglyklar, áhöld og tæki	5-10 ár

Endurbæturnar eru afskrifaðar á áætluðum endingartíma viðkomandi eigna.

Afskriftaraðferðir, nýtingartími og hrakvirði eru endurmetin á uppgjörstegi og breytt ef við á.

Þegar bókfært verð eigna er hærra en endurheimtanlegt verð þeirra eru eignirnar færðar niður í endurheimtanlegt verð.

Hagnaður og tap af sölu eigna er mismunur á söluverði og bókfærðu verði eigna á söludegi og er hluti af rekstrarhagnaði.

2.4 Virðisrýrnun fastafjármuna

Varanlegir rekstrarfjármunir og aðrir fastafjármunir eru skoðaðir með tilliti til virðisrýrnunar þegar breytingar á umhverfi eða atburðir benda til þess að gangvirði eigna sé lægra en bókfært verð þeirra. Sérstök niðurfærsla er færð ef gangvirði eigna er lægra en bókfært verð þeirra. Gangvirði er það sem er hærra af áætluðu söluverðmæti eða notkunarverðmæti. Við virðisrýrnunarpróf eru eignir flokkaðar eins mikið niður og mögulegt er svo hægt sé að mæla áætlað sjóðstreymi þeirra.

2.5 Viðskiptakröfur og fyrirframgreiddur kostnaður

Viðskiptakröfur eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Eftir upphaflega skráningu eru viðskiptakröfur færðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun þegar við á. Niðurfærslan vegna virðisrýrnun er byggð á mati á tapsáhættu gagnvart einstökum kröfum og kröfunum í heild. Fjárhagserfiðleikar skuldara og tafir á greiðslu meira en 60 daga eru taldar vísbendingar um virðisrýrnun á kröfu. Virðisrýrnun er gjaldfærð í rekstrarreikningi á móti niðurfærslu viðskiptakrafna á meðal eigna. Virðisrýrnun er bakfærð í rekstrarreikningi ef hægt er að tengja bakfærsluna á hlutlægan hátt á atburði sem áttu sér stað eftir að virðisrýrnun var færð. Kröfur sem eru endanlega tapaðar eru færðar út úr bóku félagsins, á milli viðskiptakröfu og niðurfærslu þess.

Skýringar

2.6 Handbært fé

Handbært fé samanstendur af bankainnstæðum hjá Íslandsbanka.

2.7 Hlutfé

Almennt hlutfé er flokkað sem eigið fé.

2.8 Viðskiptaskuldir

Viðskiptaskuld er skuldbinding um að greiða fyrir vöru eða þjónustu vegna viðskipta eða atburða sem átt hafa sér stað.

Viðskiptaskuldir eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Eftir upphaflega skráningu eru viðskiptaskuldir færðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

2.9 Langtímaskuldir

Langtímaskuldir eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald að frádregnum viðskiptakostnaði sem stofnað er til. Eftir upphaflega skráningu eru langtímaskuldir færðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti. Verðtryggðar skuldir eru umreiknaðar miðað við vísitölur sem tóku gildi í ársbyrjun 2016, verðbætur á höfuðstól skulda eru færðar í rekstrarreikningi.

Við endurfjármögnun lána eru áhrif vegna þessa færð beint til tekna eða gjalda meðal fjármunatekna eða fjármunagjalda á því tímabili sem endurfjármögnunin á sér stað.

Lántaka er flokkuð sem skammtímaskuldir nema félagið hafi óskilyrtan rétt til að fresta uppgjöri skuldarinnar í a.m.k. 12 mánuði eftir dagsetningu efnahagsreiknings.

2.10 Tekjuskattur og tekjuskattskuldbinding

Gjaldfærður tekjuskattur samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Mismunur reiknaðs tekjuskatts samkvæmt rekstrarreikningi og þess tekjuskatts, sem reiknast af skattskyldum hagnaði ársins og fellur til greiðslu á næsta reikningsári, færist til skuldar í efnahagsreikningi sem tekjuskattskuldbinding. Mismunur þessi stafar af því að skattskyldur hagnaður samkvæmt skattframtali miðast við aðrar forsendur heldur en hagnaður fyrir skatta samkvæmt rekstrarreikningi, og er þar í meginatriðum um að ræða tímamismun vegna innlausnar tekna og gjalda.

Tekjuskattskuldbinding svarar að jafnaði til þess tekjuskatts sem eftir gildandi skattalögum, kæmi til greiðslu ef eignir félagsins væru seldar eða innleystar á bókfærðu verði.

2.11 Skuldbindingar

Skuldbinding er færð þegar félaginu ber lagaleg eða ætluð skylda vegna liðinna atburða og líklegt er að kostnaður, sem hægt er að meta með áreiðanlegum hætti, lendi á því við að gera upp skuldbindinguna. Aðrar skuldbindingar samanstanda af skilagjaldi veglykla.

2.12 Fyrirframinnheimtar tekjur

Fyrirframinnheimtar tekjur er fyrirframgreiðsla viðskiptavina vegna ferða um Hvalfjarðargöngin. Fyrirframinnheimtar tekjur eru færðar í rekstrarreikning þegar eignarréttur og áhætta hefur færst yfir til kaupanda.

Skýringar

2.13 Innlausn tekna

Veggjald er fært til tekna í rekstrarreikningi að frádregnum virðisaukaskatti og sölukostnaði vegna veglykla. Tekjufærslan er miðuð við afhendingartíma þjónustu.

Tekjur eru færðar í rekstrarreikningi þegar verulegur hluti áhættu og ávinnings af eignarhaldi flyst til kaupanda, líklegt að endurgjaldið verði innheimt og unnt er að meta kostnað vegna sölunnar á áreiðanlegan hátt.

2.14 Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Vaxtatekjur eru tekjufærðar miðuð við áfallnar vaxtatekjur vegna bankainnistæðna og viðskiptakrafna nema vafi leiki á um innheimtu þeirra.

2.15 Arður

Arður er færður í ársreikning þegar aðalfundur hefur samþykkt að greiða arðinn út.

3. Stýring fjárhagslegrar áhættu

3.1 Þættir fjárhagslegrar áhættu

Starfsemi félagsins hefur í för með sér margvíslega áhættu, eins og: markaðsáhættu (þar á meðal vaxtaáhættu), lánsáhættu og lausafjárahættu. Áhættustjórnun félagsins beinist að aðgerðum til þess að draga úr þessum áhættupáttum. Áhættustýring er innan félagsins til samræmis við reglur samþykkt af stjórn. Áhættustýring og aðferðir eru yfirfarnar reglulega til að endurspeglar breytingar á markaðsaðstæðum og starfsemi félagsins.

(a) Markaðsáhætta

(i) Vaxtaáhætta

Félagið býr við vaxtaáhættu vegna langtímalána og eigna með vöxtum. Langtímalán félagsins eru með breytilega og fasta vexti. Lán með föstum vöxtum eru verðbætt. Lánastefna félagsins er að lán með föstum vöxtum séu í 70-100% hlutfalli af heildarlangtímalánum. Á árunum 2015 og 2014 voru lán með breytilegum vöxtum eingöngu í íslenskum krónum.

Félagið greinir umfang vaxta og verðbóta reglulega. Ýmis dæmi eru gerð og greind með tilliti til endurfjármögnunar eða endurnýjunar. Á grundvelli þessara dæma skoðar félagið áhrif breytinga á vexti og verðbóta á afkomu.

0,5% hærr/lægri vextir á eignir þann 31. desember 2015, með alla aðra þætti óbreytta, hefði hækkað/lækkað hagnað fyrir skatta að fjárhæð 1,8 mkr. (2014: 1,8 mkr.) vegna áhrifa hærr/lægri vaxtatekna af eignum.

0,1% hærr/lægri vextir óverðtryggðra langtímalána þann 31. desember 2015, með alla aðra þætti óbreytta, hefði lækkað/hækkað hagnað fyrir skatta að fjárhæð 0,5 mkr. (2014: 0,7) vegna hærr/lægri vaxtagjalda óverðtryggðra langtímalána með breytilegum vöxtum.

1% hærr/lægri verðbætur langtímalána þann 31. desember 2015, með alla aðra þætti óbreytta, hefði lækkað/hækkað hagnað fyrir skatta að fjárhæð 26,7 mkr. (2014: 33,7 mkr.) vegna hærr/lægri verðbóta langtímalána.

Skýringar

(b) Lánsáhætta

Lánsáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi félagsins ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi getur ekki staðið við umsamar skuldbindingar sínar. Lánsáhætta félagsins er einkum í viðskiptakröfum og handbæru fé. Félagið hefur ákveðna stefnu gagnvart því að veita þjónustu til ábyrgra aðila en útlánaáhætta félagsins er einkum vegna viðskiptakrafna. Flestir viðskiptamenn félagsins hafa átt í áralöngum viðskiptum við félagið og tapaðar viðskiptakröfur hafa verið óverulegar í hlutfalli af veltu. Við stýringu lánsáhættu vegna viðskiptamanna er einkum horft til aldurs krafna og fjárhagsstöðu einstakra viðskiptamanna.

Mesta mögulegt tap vegna lánsáhættu án tillit til veða:

Eftirfarandi tafla sýnir mesta mögulega tap vegna lánsáhættu án tillits til veða þann 31. desember 2015 og 31. desember 2014. Fyrir efnahagsliði er mesta mögulega tapið byggt á bókfærðu verði eignanna á uppgjörstegi.

Skýring	Bókfært verð		
	31/12 2015	31/12 2014	
Viðskiptakröfur	9	48.211	45.879
Viðskiptakröfur á móðurfélag	9	117.947	131.026
Aðrar kröfur og fyrirframgreiðslur	9	4.639	8.313
Handbært fé		280.198	268.352
		<u>450.994</u>	<u>453.569</u>

Langtímalán eru tryggð með veði í viðskiptakröfum, hlutafé og handbæru fé.

(c) Lausafjánhætta

Lausafjánhætta er hættan á því að félagið geti ekki staðið við fjárhagsskuldbindingar sínar eftir því sem þær gjaldfalla. Markmið félagsins er að stýra lausafé þannig að tryggt sé að það hafi alltaf nægt laust fé til að mæta skuldbindingum sínum eftir því sem þær gjaldfalla.

Taflan hér að neðan greinir skuldir félagsins í flokka eftir gjalddögum þeirra. Upphæðir í töflunni eru ónúvirtar samningsbundnar greiðslur.

Þann 31. desember 2015	Bókfært verð	Samningsbundið flæði				
		Alls	Innan 1 árs	1-2 ár	2-5 ár	> 5 ár
Skuldabréfalán	1.496.013	1.645.866	572.619	548.622	524.625	0
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	58.858	58.858	58.858	0	0	0
Þann 31. desember 2014	Bókfært verð	Alls	Innan 1 árs	1-2 ár	2-5 ár	> 5 ár
Skuldabréfalán	2.060.007	2.308.727	613.028	589.130	1.106.568	0
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	62.634	62.634	62.634	0	0	0

Skýringar

3.2 Áhættustýring eiginfjár

Félagið stýrir fjármögnun sinni með það að markmiði að viðhalda getu þess til áframhaldandi reksturs, til að greiða eigendum sínum arð og öðrum hluteigandi viðeigandi ávinning og til að viðhalda skipulagi fjármögnunar sem lágmarkar kostnað við fjármögnun.

Félagið getur breytt upphæð arðs sem greiddur er hluthöfum, endurgreitt hlutafé, gefið út nýtt hlutafé eða selt eignir til að minnka skuldir til að viðhalda eða lagfæra skipulag fjármögnunar. Þann 31. desember 2015 var óráðstafað eigið fé að fjárhæð 1.923 mkr. (31.12.2014: 1.507 mkr.) sem nægir fyrir arðgreiðslum.

3.3 Mat á gangvirði

Bókfært verð viðskiptakrafna og viðskiptaskulda að frádregnum niðurfærslum þeirra er matsverð slíkra eigna og skulda.

4. Mikilvægt reikningshaldslegt mat

Sífelld er verið að meta liði og byggir matið á skoðunum, reynslu fortíðar og öðrum þáttum, þ.m.t. væntingum um atburði í framtíðinni sem álitid er að séu skynsamlegar miðað við aðstæður. Félagið vinnur mat og gengur út frá forsendum varðandi framtíðina. Það reikningshaldslega mat sem af þeim leiðir mun samkvæmt skilgreiningu sjaldan vera jafngilt tengdum raunárangri.

Skýringar

5. Laun og launatengd gjöld

	1/1 15 - 31/12 15	1/1 14 - 31/12 14
Laun	123.836	108.886
Tryggingagjald	9.909	9.082
Lífeyrisiðgjöld	10.348	10.053
Félagsgjöld	1.737	1.524
	<u>145.829</u>	<u>129.545</u>
 Fjöldi starfsmanna	 17	 17

6. Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)

	1/1 15 - 31/12 15	1/1 14 - 31/12 14
Vaxtatekjur:		
Vaxtatekjur	19.182	19.688
Vaxtagjöld og verðbætur:		
Vaxtagjöld langtímalána	(97.817)	(124.364)
Verðbætur langtímalána	(31.353)	(20.014)
Aðrir liðir	(22)	(32)
	<u>(129.192)</u>	<u>(144.410)</u>
 Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld) - nettó	 <u>(110.010)</u>	 <u>(124.723)</u>

7. Tekjuskattur

	1/1 15 - 31/12 15	1/1 14 - 31/12 14
Gjaldfærður tekjuskattur (skýring 13)	115.258	111.201
Hagnaður fyrir skatta	<u>576.292</u>	<u>556.007</u>
Reiknaður tekjuskattur 20%	115.258	111.201
Virkur tekjuskattur	20%	20%

Skýringar

8. Fastafjármunir

	Stofnkostnaður vegganga	Bifreiðar, veglyklar, áhöld og tæki	Samtals
Miðað við 1. janúar 2014			
Kostnaðarverð	7.060.789	552.575	7.613.364
Uppsafnaðar afskriftir	(2.959.026)	(395.659)	(3.354.685)
Bókfært verð 1. janúar 2014	4.101.764	156.916	4.258.680
Staða 31. desember 2014			
Bókfært verð 1. janúar 2014	4.101.764	156.916	4.258.680
Viðbætur	82.797	41.300	124.097
Afskriftir	(81.286)	(39.640)	(120.926)
Bókfært verð 31. desember 2014	4.103.276	158.575	4.261.850
Miðað við 31. desember 2014			
Kostnaðarverð	7.143.587	593.874	7.737.461
Uppsafnaðar afskriftir	(3.040.311)	(435.300)	(3.475.611)
Bókfært verð 31. desember 2014	4.103.276	158.575	4.261.850
Staða 31. desember 2015			
Bókfært verð 1. janúar 2015	4.103.276	158.575	4.261.850
Viðbætur	72.707	14.889	87.596
Afskriftir	(82.952)	(40.833)	(123.785)
Bókfært verð 31. desember 2015	4.093.031	132.630	4.225.661
Miðað við 31. desember 2015			
Kostnaðarverð	7.216.294	608.763	7.825.057
Uppsafnaðar afskriftir	(3.123.263)	(476.133)	(3.599.396)
Bókfært verð 31. desember 2015	4.093.031	132.630	4.225.661

Skýringar

9. Viðskiptakröfur og fyrirframgreiddur kostnaður

	31/12 2015	31/12 2014
Viðskiptakröfur og fyrirframgreiddur kostnaður:		
Viðskiptakröfur	50.531	49.039
Niðurfærsla viðskiptakrafna	(2.559)	(3.547)
Viðskiptakröfur, nettó	<u>47.972</u>	<u>45.492</u>
Viðskiptakröfur vegna tengdra aðila (skýring 19)	239	386
Viðskiptakröfur móðurfélag (skýring 19)	117.947	131.026
Aðrar viðskiptakröfur og fyrirframgreiddur kostnaður	4.639	8.313
	<u>170.797</u>	<u>185.218</u>

Gangvirði viðskiptakrafna er talið vera bókfært virði þeirra að frádraginni niðurfærslu.

Mesta mögulega tap vegna lánsáhættu þann 31. desember 2015 er gangvirði fjárhæða hér að ofan. Félagið hefur ekki tryggingar fyrir viðskiptakröfurnar.

Ógjaldfallnar viðskiptakröfur þann 31. desember 2015 voru að fjárhæð 29,2 mkr. (2014: 26,8 mkr.).

Viðskiptakröfur sem féllu á gjalddaga fyrir tveim mánuðum eða innan þess tíma eru ekki niðurfærðar. Viðskiptakröfur sem falla undir þessa skilgreiningu þann 31. desember 2015 eru að fjárhæð 14,4 mkr. (2014: 15,3 mkr.). Þessar viðskiptakröfur samanstanda af mörgum óháðum viðskiptaaðilum með enga tapsögu hjá Speli. Aldursgreining þessara krafna er eftirfarandi:

	31/12 2015	31/12 2014
Gjaldfallið innan 1. mánaðar	12.302	11.800
Gjaldfallið fyrir 1 til 2 mánuðum	2.048	3.493
	<u>14.350</u>	<u>15.293</u>

Gjaldfallnar viðskiptakröfur eldri en tveggja mánaða þann 31. desember 2015 eru að fjárhæð 4,7 mkr. a.t.t.t niðurfærslu (2014: 3,8 mkr.). Niðurfærsla vegna þessara krafna er að fjárhæð 2,6 mkr. þann 31. desember 2015 (2014: 3,5 mkr.). Einstakar niðurfærslur má sérstaklega rekja til viðskiptavina í erfiðleikum vegna efnahagsaðstæðna. Það hefur verið metið sem svo að hluti af niðurfærslunni gæti komið til baka. Aldursgreining er eftirfarandi:

	31/12 2015	31/12 2014
Gjaldfallið eldri en 2 mánaða	4.668	3.821
Breyting niðurfærslureiknings greinist þannig:		
Þann 1. janúar 2014		4.502
Framlag í afskriftareikning		5.210
Afskrifaðar tapaðar kröfur á árinu		(6.165)
Þann 31. desember 2014		<u>3.547</u>
Þann 1. janúar 2015		3.547
Framlag í afskriftareikning		2.498
Afskrifaðar tapaðar kröfur á árinu		(3.486)
Þann 31. desember 2015		<u>2.559</u>

Viðskiptakröfur sem eru sannanlega tapaðar eru færðar út af viðskiptakröfum á móti niðurfærslunni.

Skýringar

10. Hlutfé og lögbundinn varasjóður

	Fjöldi hluta (þúsundum)	Hlutir	Eigin hlutir	Samtals
Þann 1. janúar 2014	86.000	86.000	0	86.000
Þann 31. desember 2014	86.000	86.000	0	86.000
Þann 1. janúar 2015	86.000	86.000	0	86.000
Þann 31. desember 2015	86.000	86.000	0	86.000

Heildarhlutfé félagsins samkvæmt samþykktum þess er að fjárhæð 86 mkr. (2014: 86 mkr.) Hver hlutur er ein króna að nafnverði. Eitt atkvæði fylgir hverjum hlut í félaginu. Allt hlutfé hefur verið greitt.

Lögbundinn varasjóður

Samkvæmt 75. gr. laga um einkahlutafélög er minnst tíu hundraðshluta þess hagnaðar, sem ekki fer til þess að jafna hugsanlegt tap fyrri ára og ekki er lagt í aðra lögbundna sjóði, á að leggja í varasjóð uns hann nemur tíu hundraðshlutum hlutafjárins. Þegar því marki hefur verið náð skulu framlög vera minnst fimm hundraðshlutar þar til sjóðurinn nemur 1/4 hlutafjárins. Heimilt er að nota varasjóð til að jafna tap sem ekki er unnt að jafna með færslu úr öðrum sjóðum.

11. Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir

	31/12 2015	31/12 2014
Viðskiptaskuldir	18.004	25.576
Áfallinn kostnaður	15.750	12.194
Áfallnir vextir	17.998	24.864
Aðrar skammtímaskuldir	7.107	0
	<u>58.858</u>	<u>62.634</u>

Gangvirði viðskiptaskulda og annarra skammtímaskulda er talið vera bókfært virði þeirra.

Skýringar

12. Skuldabréfalán

	31/12 2015	31/12 2014
Langtímaskuldir:		
Skuldabréfalán	995.385	1.542.569
Skammtímaskuldir:		
Skuldabréfalán	500.628	517.438
Samtals	<u>1.496.013</u>	<u>2.060.007</u>

Skuldir félagsins við lánastofnanir eru tryggðar með veðum í bankainnstæðum, viðskiptakröfum og hlutafé.

Bókfært virði viðskiptakrafna að fjárhæð 48,2 mkr. (2014: 45,9 mkr.) og handbærs fjár að fjárhæð 280,2 mkr. (2014: 268,4 mkr.) er tryggt á móti skuldabréfalánunum.

	Samtals 31/12 2015	Samtals 31/12 2014
Skuldir greinast þannig eftir gjaldmiðlum:		
ISK, verðtryggt 3,75% fastir vextir	1.147.789	1.495.708
ISK, óverðtryggt 8,25% breytilegir vextir að viðb. álagi	348.224	464.298
ISK, óverðtryggt 6,88% breytilegir vextir	0	100.000
	<u>1.496.013</u>	<u>2.060.007</u>
Næsta árs afborganir	<u>(500.628)</u>	<u>(517.438)</u>
	<u>995.385</u>	<u>1.542.569</u>

Afborganir af skuldabréfalánunum félagsins í lok desember 2015 greinast þannig á næstu ár:

Árið 2016	500.628
Árið 2017	500.628
Árið 2018	494.756
	<u>1.496.013</u>

Bókfært verð langtímahluta skuldanna er 995,4 mkr. Gangvirði langtímaskulda er 1.369 mkr. Gangvirði skammtímahluta skuldanna er jafnt bókfærðu virði þeirra, þar sem áhrif núvirðingar eru óveruleg. Gangvirði skulda er reiknað með núvirtu sjóðsflæði byggt á 4,79% vöxtum.

Lántökukostnaður er færður í rekstrarreikning með aðferð virkra vaxta.

Skýringar

13. Tekjuskattsskuldbinding

Breyting tekjuskattsskuldbindingarinnar á árinu greinast þannig:

Tekjuskattsskuldbinding 1. janúar 2014	433.412
Reiknaður tekjuskattur (skýr 7)	111.201
Tekjuskattsskuldbinding 31. desember 2014	<u>544.613</u>

Tekjuskattsskuldbinding 1. janúar 2015	544.613
Reiknaður tekjuskattur (skýr 7)	115.258
Tekjuskattur til greiðslu 2016 vegna 2015	(52.715)
Tekjuskattsskuldbinding 31. desember 2015	<u>607.156</u>

Tekjuskattsskuldbinding greinist þannig á eftirfarandi liði:	31/12 2015	31/12 2014
Varanlegir rekstrarfjármunir	607.156	606.845
Yfirfæranlegt tap	0	(62.232)
	<u>607.156</u>	<u>544.613</u>

Tekjuskattur félagsins er áætlaður kr. 52.715 mkr. en þá hafa verið nýttar heimildir skattalaga til sérstakra afskrifta o.fl.

14. Skuldbinding veglykla

Skuldbinding veglykla:	
Staða 1. janúar 2014	101.275
Seldir veglyklar	8.937
Endurgreiddir og eyddir veglyklar	(4.658)
Staða 31. desember 2014	<u>105.554</u>

Staða 1. janúar 2015	105.554
Seldir veglyklar	10.032
Endurgreiddir og eyddir veglyklar	(7.169)
Staða 31. desember 2015	<u>108.417</u>

Greining á heildar skuldbindingum:	31/12 2015	31/12 2014
Langtímahluti	<u>108.417</u>	<u>105.554</u>

Skuldbinding veglykla samanstendur af skilagjaldi þeirra sem áætlað er að endurgreiða við umsamin lok innheimtu veggjalda árin 2018 til 2019. Upphæð skuldbindingarinnar er sú hámarksfjárhæð sem verður greidd ef allir skila inn veglyklinum.

Skýringar

15. Hagnaður á hlut

Hagnaður á hlut er reiknaður með því að deila þeim hagnaði (tapi) sem skipta má á hluthafa með vagnu meðaltali almennra hluta sem eru útgefnir yfir árið, að undanskildum almennum hlutum sem félagið hefur keypt og heldur sem eigin hlutum.

	1/1 15 - 31/12 15	1/1 14 - 31/12 14
Hagnaður ársins	461.033	444.806
Veginn meðalfjöldi útistandandi hluta	86.000	86.000
Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut	5,36	5,17

16. Tryggingar

Eignir félagsins eru tryggðar fyrir 3.219 mkr. og rekstrarstöðvunartrygging nemur 1.048 mkr. Ábyrgðartrygging nemur 490 mkr.

17. Arður

Arður til greiðslu á árinu 2016 verður samtals 115 mkr. (1,34 á hlut). Arður greiddur á árinu 2015 nam 45 mkr. (0,52 á hlut).

18. Handbært fé frá rekstri

	1/1 15 - 31/12 15	1/1 14 - 31/12 14
Hagnaður	461.033	444.806
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárstreymi:		
Tekjuskattur	115.258	111.201
Afskriftir	123.785	120.926
Fjármagnsgjöld og fjármunatekjur nettó	110.010	124.723
Breyting rekstrartengdra eigna og skulda:		
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	44.035	43.620
Viðskiptaskuldir	(2.059)	12.190
Skuldbinding veglykla	2.863	4.279
Handbært fé frá rekstri	854.925	861.746
Handbært fé í árslok sundurliðast þannig:		
Bankainnistæður	279.935	268.080
Sjóður	263	272
	280.198	268.352

Skýringar

19. Tengdir aðilar

Félagið er í eigu Eignarhaldsfélagsins Spalar hf. Eigendur Eignarhaldsfélagsins Spalar hf. með eignarhlut yfir 10% af hlutafé í félaginu eru, Faxaflóahafnir, Ríkissjóður Íslands, Elkem Ísland ehf, Vegagerðin og Hvalfjarðarsveit.

Eftirfarandi viðskipti við tengda aðila áttu sér stað á tímabilinu:

(a) Veggjald	1/1 15 - 31/12 15	1/1 14 - 31/12 14
Veggjald:		
– Stjórn og framkvæmdastjóri	939	286
– Hluthafar móðurfélags	4.183	4.789
	<u>5.122</u>	<u>5.075</u>

Söluverð veggjalda byggist á gildandi verðskrá og skilmálum sem í boði er fyrir óháðan þriðja aðila.

(b) Kaup á vörum og þjónustu

Kaup á þjónustu:		
– Hluthafar móðurfélags	2.291	2.641

(c) Þóknanir til stjórnenda

Laun	20.589	20.034
Framlag í lífeyrissjóð	1.027	1.566
	<u>21.616</u>	<u>21.600</u>

(d) Viðskiptastöður í lok árs vegna sölu veggjalds

Viðskiptakröfur á tengda aðila:		
– Hluthafar móðurfélags	239	386

Viðskiptakröfur við tengda aðila eru að mestu tilkomnar vegna söluviðskipta og eru á gjalddaga 10 dögum eftir viðskiptadag.

(e) Lán til móðurfélags

Lán til móðurfélags:		
Staða 1. janúar 2014		145.424
Viðbót á tímabilinu		29.064
Afborganir á tímabilinu		(44.801)
Áfallnir vextir og verðbætur		1.338
Staða 31. desember 2014		<u>131.026</u>
Staða 1. janúar 2015		131.026
Viðbót á tímabilinu		29.614
Afborganir á tímabilinu		(45.000)
Áfallnir vextir og verðbætur		2.307
Staða 31. desember 2015		<u>117.947</u>

Ársfjórðungsyfirlit - óendurskoðað

Ársfjórðungsyfirlit	4. ársfjórð.	3. ársfjórð.	2. ársfjórð.	1. ársfjórð.
Rekstur félagsins greinist þannig á ársfjórðunga:	1/10 15 - 31/12 15	1/7 15 - 30/9 15	1/4 15 - 30/6 15	1/1 15 - 31/3 15
Veggjald	236.037	427.369	323.666	209.522
Viðhald og rekstur ganga	(72.285)	(51.140)	(62.173)	(47.985)
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	(34.413)	(36.527)	(41.287)	(38.200)
Tapaðar kröfur	(1.062)	(392)	(673)	(371)
Afskriftir	(31.308)	(31.291)	(30.798)	(30.388)
Rekstrarhagnaður (EBIT).....	96.970	308.019	188.735	92.578
Fjárm.tekjur- og (fjárm.gjöld) - nettó	<u>(6.901)</u>	<u>(32.490)</u>	<u>(45.940)</u>	<u>(24.679)</u>
Hagnaður (tap) fyrir skatta.....	90.068	275.529	142.795	67.899
Tekjuskattur	(18.014)	(55.106)	(28.559)	(13.580)
Hagnaður (tap) ársfjórðungs.....	<u>72.055</u>	<u>220.423</u>	<u>114.236</u>	<u>54.320</u>
Rekstrarhagn. f. afskriftir (EBITDA)	128.278	339.310	219.533	122.966